

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.1 คุณภาพของผู้เรียนที่สำเร็จช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (สาระที่ 1: การอ่าน)
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3
 - 2.1 เป้าหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)
 - 2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น (สาระที่ 1: การอ่าน)
 - 2.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี (สาระที่ 1: การอ่าน)
 - 2.4 คำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 2.5 หน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. ความเข้าใจในการอ่าน
 - 3.1 ความหมายของการอ่าน
 - 3.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 3.3 จุดมุ่งหมายในการอ่าน
 - 3.4 องค์ประกอบของการอ่าน
 - 3.5 กลวิธีในการอ่าน
 - 3.6 ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 - 3.7 ความเข้าใจในการอ่าน
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ: เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี
 - 4.1 การเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 4.2 เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี

5. ความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 5.3 การวัดความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน
 - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ : เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. คุณภาพของผู้เรียนที่สำเร็จช่วงชั้นที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545: 3)

- 1.1 อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- 1.2 เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน
- 1.3 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิดคาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
- 1.4 เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- 1.5 พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ
- 1.6 จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
- 1.7 จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟังที่ดู
- 1.8 เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น
- 1.9 ใช้คำคล้องจอง แต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
- 1.10 ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน
- 1.11 นำปริศนาคำทาย และบทหรือการเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
- 1.12 ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- 1.13 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- 1.14 มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

1.15 มินิสัยรักการอ่าน และการเขียน

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545: 9-13)

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2: การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1: ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3: การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1: สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 4: หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1: เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2: สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5: วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (สาระที่ 1: การอ่าน)

ใน 5 สาระการเรียนรู้ กรมวิชาการ (2545: 8-10) กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทั้ง 4 ช่วงชั้นไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยขอกล่าวถึงเฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในสาระที่ 1 การอ่าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
<p>1. สามารถอ่านได้</p> <p>ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<p>1. สามารถอ่านได้</p> <p>คล่องและเร็วขึ้น เข้าใจความหมายของคำ สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำ สำนวนและเนื้อเรื่อง และใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถในการอ่าน</p>	<p>1. สามารถอ่าน</p> <p>อย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขวางขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบายอุปมาและสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ตัดสินใจและการแก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต</p>	<p>1. สามารถอ่านอย่าง</p> <p>มีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพ ตีความแปลความและขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง รักและสนใจการอ่าน หนังสือประเภทต่างๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้จากการอ่าน นำความรู้และความคิดมาใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต</p>
<p>2. สามารถเข้าใจ</p> <p>ความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญหรือใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือการพัฒนาความเข้าใจการอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและแสดง</p>	<p>2. สามารถแยก</p> <p>ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความสรุปความ หาคำสำคัญ ในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิดพัฒนาความสามารถการอ่าน นำความรู้ ความคิดจากการอ่าน ไปใช้แก้ปัญหา</p>	<p>2. สามารถแสดง</p> <p>ความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน ประเมินค่า ทั้งข้อดีและข้อด้อย อย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนา การอ่าน สามารถเล่าเรื่องย่อเรื่อง ถ่ายทอด ความรู้</p>	<p>2. สามารถวิเคราะห์</p> <p>วิจารณ์ และประเมินค่า เรื่องที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์และความรู้จากการอ่าน หนังสือที่หลากหลาย เป็นพื้นฐานการพิจารณาเนื้อหา รูปแบบรวมทั้งคุณค่าทางวรรณคดี เนื้อหา รูปแบบรวมทั้ง</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
<p>ความรู้ ความคิด คาคคเนเหตุการณ เรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทาง การปฏิบัติ</p> <p>3. สามารถอ่าน ในใจและอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้รวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำ ประพันธ์และอักษรวิธี และจำบทร้อยกรองที่ ไพเราะ เลือกอ่าน หนังสือที่เป็น ประโยชน์ทั้งความรู้ และความบันเทิง มี มารยาทการอ่านและ นิสัรค์การอ่าน</p>	<p>ตัดสินใจ คาคคการณ และใช้การอ่านเป็น เครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้ และค้นคว้าเพิ่มเติม</p> <p>3. สามารถอ่าน ในใจและอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้คล่อง และรวดเร็วถูกต้องตาม ลักษณะคำประพันธ์ และอักษรวิธี และจำ บทร้อยกรองที่มีคุณค่า ทางความคิดและ ความงดงามทางภาษา สามารถอธิบายความหมาย และคุณค่า นำไปใช้ อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศทั้ง สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ตาม จุดประสงค์อย่าง กว้างขวาง มีมารยาท การอ่านและนิสัรค์ การอ่าน</p>	<p>ความคิดจากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ใน การดำเนินชีวิต</p> <p>3. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงตาม ลักษณะคำประพันธ์ที่ หลากหลายและวิเคราะห์ คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคมจำบทประพันธ์ ที่มีคุณค่านำไปใช้ อ้างอิงได้ เลือกอ่าน หนังสือและสื่อ สารสนเทศทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์อย่าง กว้างขวาง เพื่อพัฒนา ตนด้านความรู้และ การทำงาน มีมารยาท ในการอ่านและนิสัรค์ การอ่าน</p>	<p>คุณค่าทางวรรณคดี และ สังคม โดยใช้กระบวนการ คิดวิเคราะห์อย่าง หลากหลาย เป็นเครื่องมือ พัฒนาสมรรถภาพการอ่าน</p> <p>3. สามารถอ่าน หนังสืออย่างหลากหลาย เพื่อเป็นพื้นฐานใน การพัฒนาสมรรถภาพ การเขียนนำข้อความ หรือบทประพันธ์ที่มี คุณค่าและระบุ ความประทับใจ ใช้ใน การสื่อสารอ้างอิง เลือกอ่านหนังสือจาก แหล่งเรียนรู้และสื่อ สารสนเทศเพื่อ ประโยชน์ในการศึกษา ต่อการทำงานและ การประกอบอาชีพ มีมารยาทในการอ่าน และนิสัรค์การอ่าน</p>

ที่มา: กรมวิชาการ (2545: 8-10)

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นหลักสูตรระดับประเทศที่กำหนดสาระการเรียนรู้ 5 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ 6 มาตรฐาน และ ยังกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในแต่ละสาระอีกด้วย เป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ พัฒนาทักษะทางภาษาไทย ทักษะ การคิดและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนบ้านนาได้พัฒนาขึ้น ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 กำหนดในหมวด 4 มาตรา 27-28 การพัฒนา หลักสูตรแต่ละระดับไว้ว่า

“ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางและให้สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ หลักสูตรต้องมี ลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรทั้งด้านวิชาการและ วิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและ ความรับผิดชอบต่อสังคม...” (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543: 10)

รายละเอียดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 มีดังนี้

1. เป้าหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3) มีดังนี้ (โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 3)

- 1.1 อ่านได้คล่อง
- 1.2 เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยคและเข้าใจข้อความที่อ่าน
- 1.3 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิดคาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์และกำหนด แนวทางการปฏิบัติ
- 1.4 เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- 1.5 พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ

- 1.6 จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
 - 1.7 จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์จากเรื่องที่ฟัง ที่ดู
 - 1.8 เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
 - 1.9 ใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
 - 1.10 ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะและนำไปใช้ในการพูดและการเขียน
 - 1.11 นำปริศนาคำทาย และบทหรือการเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
 - 1.12 ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
 - 1.13 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- สรุปได้ว่าหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรตรงกับคุณภาพของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ยกเว้นเพียงเป้าหมายข้อที่ 1 ที่กำหนดว่านักเรียนสามารถอ่านได้คล่อง ส่วนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนว่านักเรียนสามารถอ่าน คล่องและอ่านเร็ว

2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น (สาระที่ 1 : การอ่าน)

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นตาม 5 สาระและ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สาระที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สาระการอ่าน ดังนั้นจึงขอเสนอเฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นในสาระที่ 1 การอ่าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นสาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)	สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)
ท 1.1.1 สามารถอ่านได้อย่างถูกต้องตามหลักการอ่านได้คล่อง และเร็ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอ่านคำพื้นฐาน จำนวนคำ 1,200 คำได้ถูกต้อง 2. การอ่านแจกลูกสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน 3. การผันวรรณยุกต์ คำที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง อักษรต่ำ และอักษรสูง
ท 1.1.2 สามารถสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หาสาระสำคัญหรือใช้แผนภาพความคิดเห็นเป็นเครื่องมือ การพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและแสดงความรู้ ความคิดคาดคะเนเหตุการณ์เรื่องราวจากเรื่องที่อ่านและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 2. การอ่านในใจ การจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การย้อนกลับตั้งคำถาม คาดคะเนใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด 3. การแสวงหาความรู้ลึกและความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. การนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ท 1.1.3 สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ร้อยแก้วได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักษรวิธีและจำบทร้อยกรอง คำประพันธ์ที่ไพเราะ เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้ และความบันเทิง มีมารยาทการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้อย่างถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ที่ประทับใจ 2. การท่องจำบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ประทับใจ 3. การเลือกอ่านหนังสือนิทานสั้น ๆ ที่มีความรู้และความบันเทิง 4. มารยาทการอ่านหนังสือ การถนอมรักษาหนังสือทั้งส่วนตนและส่วนรวม 5. การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและมีสุขลักษณะในการอ่านหนังสือ

ที่มา: โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 5-6)

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี (สาระที่ 1: การอ่าน)

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีตาม 5 สาระและ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สาระการอ่าน ดังนั้นจึงขอเสนอเฉพาะการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีในสาระที่ 1 การอ่าน ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี (สาระที่ 1: การอ่าน)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. อ่านสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักการสะกดคำที่ไม่ตรงมาตราตัวสะกด อ่านคำที่มีตัวการ์นต์ อักษรควบ อักษรนำ และผันวรรณยุกต์ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ อักษรย่อได้ตามหลักเกณฑ์	1.1 การอ่านแจกลูกและสะกดคำในมาตราตัวสะกดทั้ง 8 แม่ 1.2 คำที่มีตัวการ์นต์ อักษรควบ อักษรนำ 1.3 การผันวรรณยุกต์ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ
2. อ่านเข้าใจความหมายของคำ แสดงความเข้าใจและหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยการพูดและการเขียน	2.1 การหาความหมายของคำ ข้อความและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
3. ใช้แผนภาพโครงเรื่องในการพัฒนาการอ่าน	3.1 การหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
4. ใช้กระบวนการอ่านพัฒนาในการอ่านและกำหนดแนวปฏิบัติ	4.1 การพัฒนาความเข้าใจการอ่านโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง
5. อ่านในใจบทร้อยแก้ว บทร้อยกรองได้เข้าใจ	5.1 การใช้กระบวนการอ่านมาพัฒนาการอ่านและนำความรู้มากำหนดแนวปฏิบัติ
6. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและแบ่งวรรคตอนตามลักษณะคำประพันธ์ทั้งการอ่านออกเสียงธรรมดาและทำนองเสนาะ	6.1 การอ่านในใจ บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง

ตาราง 3 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
7. ท่องจำบทร้อยกรองได้ดีตามบทอาขยาน ได้ชัดเจนถูกต้อง	7.1 การอ่านในใจบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองตามอักขรวิธี และการแบ่ง วรรคตอนตามลักษณะคำประพันธ์ทั้งการอ่าน แบบธรรมดาและทำนองเสนาะ

ที่มา: โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 51)

4. คำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้
ศึกษาการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด การสะกดคำ ประโยค คำคล้องจองทั้ง
ร้อยแก้วและร้อยกรอง พูดและเขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการได้คล้องแคล่ว
ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ จับใจความสำคัญจากการฟัง
การอ่านเรื่องสั้น นิทาน บทร้อยกรอง วรรณกรรมท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการร้องเล่น ปริศนาคำทาย
ตัวเลขไทยและมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน รู้จักใช้เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ไปใช้สื่อสารและ
พัฒนาตนเองอย่างมีมารยาทและประสิทธิภาพ (โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 61)

5. หน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 7 หน่วย ซึ่ง
หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยจะมีชื่อที่คล้องจองกัน ดังตาราง 4

ตาราง 4 หน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	อักษรไทยน่าเรียน	20
2	อ่านเขียนให้เป็น	40
3	ร้องเล่นให้เพลินใจ	25
4	เมืองไทยแสนสุข	30
5	สนุกกับหลักภาษา	40
6	ลีลาวรรณกรรม	25
7	ธรรมชาติคือชีวิต	20

ที่มา: โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 62)

ส่วนเวลายุ่ยนั้ นั้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปีทั้งหมด 200 ชั่วโมง

เมื่อพิจารณาจากตารางหน่วยการเรียนรู้แล้วพบว่า หน่วยที่ 2 “อ่านเขียนให้เป็น” เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนาโดยมุ่งเน้นพัฒนาความสามารถในการอ่าน โดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระและเวลาเรียนในหน่วยที่ 2 “อ่านเขียนให้เป็น” หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดดังตาราง 5

ตาราง 5 หน่วยที่ 2 “อ่านเขียนให้เป็น” และเวลาเรียน

หน่วยที่ 2 “อ่านเขียนให้เป็น”	เวลาเรียน (40 ชั่วโมง)
1. การอ่านคำพื้นฐาน ซึ่งเป็นคำใหม่ อักษรควบ อักษรนำและอักษรย่อ	10
2. การหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน	4
3. การเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	4
4. การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	4
5. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	4
6. การใช้สำนวนโวหาร	2
7. การเลือกอ่านหนังสือ	4
8. การจดบันทึกความรู้	4
9. การเขียนบรรยายภาพ	4

ที่มา: โรงเรียนบ้านนา (ม.ป.ป.: 64)

สรุปว่าหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดการศึกษา สาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระ การจัดการศึกษาต้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถานศึกษาจัดทำสาระ การเรียนรู้รายปี คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนและกำหนดเวลาเรียน

เป้าหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตรงกับคุณภาพของผู้เรียนที่ สำเร็จการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ยกเว้นเพียงเป้าหมายข้อที่ 1 ที่กำหนดว่านักเรียนสามารถอ่านได้ คล่อง ส่วนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนว่านักเรียนสามารถ อ่านคล่อง และอ่านเร็ว

ความเข้าใจในการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1364) ให้ความหมายการอ่านไว้ว่า ก.ว่าตามตัวหนังสือ, ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ต้องออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ ; สังเกตหรือพิจารณา ดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ; ตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง; คิด, นับ. (ไทยเดิม)

คนยา วงศ์ระชะชัย (2542: 4) กล่าวว่า การอ่าน เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แล้วแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เป็นความเข้าใจ ซึ่งหมายถึง ผู้อ่านรับรู้สารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

จุฑามาศ สุวรรณโคธ และสุกัญญา ศรีสีบสาย (2532: 8) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำให้เข้าใจความหมายและสามารถนำความรู้ ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์

กัลยา ขวนมาลัย (2539: 8) กล่าวว่า การอ่านหมายถึงการเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ สามารถรับรู้แล้วแปลความหมายออกมาได้ หัวใจของการอ่าน คือ การเข้าใจและสามารถแปลความหมายของถ้อยคำที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2540: 13) กล่าวว่า การอ่าน คือ การออกเสียงตามหนังสือ เพื่อให้ได้ความหรือเข้าใจความหรือเพื่อสื่อความตามหนังสือนั้นประการหนึ่งหรือแม้ไม่ออกเสียง แต่ทำความเข้าใจความหมายต่าง ๆ ตามหนังสือนั้นประการหนึ่งและยังมีความหมายกว้างถึงการสังเกตพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ให้เข้าใจตลอดจนการคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจนั้นอีกประการหนึ่งด้วย

สรุปว่าการอ่าน หมายถึง การออกเสียงตามตัวหนังสือหรือการมองตามตัวหนังสือ เป็นการรับรู้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แล้วเข้าใจความหมายของตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์นั้น สามารถใช้ความหมายที่ได้นั้นรวบรวมเป็นความคิดเดียวกันจนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ เช่น นำไปเขียนสังเคราะห์ นำไปคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. ความสำคัญของการอ่าน

ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) นักปราชญ์ชาวอังกฤษกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (ซูลี อินมัน, 2533: 10 อ้างถึงใน กัลยา ขวนมาลัย, 2539: 1)

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542: 3) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ เล็กจนโต การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์จำเป็นต้องอ่านเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอนอยู่ตลอดเวลา การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องฝึกให้มีความชำนาญเพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ ทำให้เกิดความคิดกว้างขวางและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2540: 15) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ทำให้มนุษย์มีความงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถและช่วยให้มนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษามีความรู้ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7-9) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

สรุปว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มากทั้งด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านความบันเทิงโดยเฉพาะในด้านการศึกษาหาความรู้ มนุษย์จำเป็นต้องใช้การอ่านแสวงหาความรู้จากตำรา เอกสารต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสติปัญญา ความสามารถ พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

3. จุดมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านสิ่งใด ๆ ก็ตาม ผู้อ่านควรตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านเพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นความสำเร็จหรือประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ ซึ่งกัลยา ขวนมาลัย (2539: 12; ลินจง จันทรวราพิทย์, 2539: 12-13) แบ่งความมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

3.1 อ่านเพื่อความรู้ เป็นการอ่านเพื่อต้องการรู้ในสิ่งที่ผู้อ่านเป็นปัญหาหรือต้องการให้ความรู้ของตนงอกเงยหรือต้องการรู้เพื่อประกอบอาชีพ การอ่านจึงเน้นอ่านความรู้ในวิทยากรแขนงต่าง ๆ

3.2 อ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นการอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทรรศนะ ซึ่งได้แก่บทความ บทวิจารณ์ วิจัยต่าง ๆ การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญ การจัดจัดลำดับขั้นแนวความคิดของผู้เขียนพร้อมทั้งพิจารณาหาเหตุผลและแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นขึ้นมา

3.3 อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านที่ช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับความคิด หนังสือที่อ่านเป็นประเภทนิทาน นิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น วรรณคดี การ์ตูน ซึ่งอ่านแล้วทำให้เกิดความสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

3.4 อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ เป็นการอ่านที่ช่วยชดเชยความต้องการที่ยังขาดอยู่ เช่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน การอ่านเพื่อสนองความต้องการนี้เป็นการอ่านเพื่อให้รู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของสังคม จะได้เข้าร่วมกับสังคมได้ มีเรื่องให้สนทนา หรือเพื่อสร้างอารมณ์ที่ต้องการ เช่น เมื่อเกิดความรู้สึกเหน็ดเหนื่อย ไม่สบายใจผู้อ่านมักจะหาหนังสือเรื่องเบา ๆ เรื่องที่เคยรู้จัก หรือเคยอ่านอย่างสนุกสนานมาอ่าน แต่บางครั้งก็อยากอ่านเรื่องใหม่ ๆ แนวทางใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับตัวให้เข้ากับการดำรงชีวิต

3.5 อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ หัวข้อ หรือแนวคิดสำคัญ เช่น การอ่านประกาศ การอ่านป้ายโฆษณา ฯลฯ การอ่านจึงต้องเป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว

3.6 อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพที่ดีย่อมต้องมีการพัฒนางาน การอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองประกอบอยู่นั้นจะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพในการทำงาน และพัฒนางานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปได้

สรุปว่าจุดมุ่งหมายในการอ่าน คือ เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อความบันเทิง เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ ฯลฯ

4. องค์ประกอบของการอ่าน

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2531: 12-13) กล่าวว่า การอ่านมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

4.1 ผู้อ่าน หากไม่มีผู้อ่านก็ย่อมไม่มีการอ่านเกิดขึ้น

4.2 หนังสือหรือตัวอักษร ผู้อ่านต้องสามารถอ่านหนังสือหรือตัวอักษรได้ และเข้าใจสาระสำคัญจากหนังสือนั้น ถ้าผู้อ่านอ่านไม่ออกก็ไม่เข้าใจสาระจากสิ่งที่อ่าน

4.3 ความหมาย ผู้ที่จะอ่านออกนั้นต้องเข้าใจความหมายของตัวอักษร กระบวนการอ่านจึงดำเนินต่อไปได้

4.4 การเลือกความหมาย ความหมายที่ปรากฏในหนังสือที่เรากำลังอ่านอาจมีหลายนัย ผู้อ่านจะต้องพิจารณาให้ถูกต้องว่าผู้แต่งมีความประสงค์จะให้เข้าใจในแง่มุมใด เลือกใช้ความหมายตามนัยใด ถ้าผู้แต่งหนังสือมีความชำนาญและผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้พอรับได้ก็จะเข้าใจตรงกัน

แต่ถ้าฝ่ายใดไม่มีพื้นฐานความรู้หรือพื้นฐานความรู้ไม่แน่นพอก็ยากที่จะเข้าใจได้ตรงกันหรือเข้าใจผิดพลาดไป

4.5 การนำไปใช้ เป็นกระบวนการสุดท้ายที่จะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือสังเคราะห์งานเขียนของตนก็ย่อมได้

การอ่านที่จะได้ผลสมบูรณ์ดังกล่าวจึงไม่เพียงแต่อ่านออก อ่านได้เท่านั้น จะต้องอยู่ในลักษณะที่เรียกว่าอ่านเป็นด้วย หลักพิจารณาว่าอ่านเป็นนั้น นอกจากจะอ่านเข้าใจเรื่องแล้วยังต้องมีความคิดสร้างสรรค์และรู้จักนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วย

5. กลวิธีในการอ่าน

สมบัติ จำปาเงิน (2531: 6-7 อ้างถึงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2549) กล่าวว่า กลวิธีในการอ่าน หมายถึง ศิลปะในการอ่าน ส่วนกัลยา ขวนมาลัย (2539: 30) ให้ความหมายว่า เทคนิคและศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะ ความชำนาญเพื่อเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับสูงหรือการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

กัลยา ขวนมาลัย (2539: 30-46) แบ่งกลวิธีในการอ่านออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

5.1 การอ่านเร็วอย่างเข้าใจ การอ่านเร็วอย่างเข้าใจนั้นเป็นความสามารถในการอ่านได้เข้าใจมากที่สุดในเวลาอันน้อยที่สุด ผู้อ่านที่คุ้นเคยกับคำศัพท์และเนื้อเรื่องแล้วก็จะยังอ่านได้เข้าใจในอัตราที่เร็วขึ้น ศิริพร ลิ้มตระกูล (2534: 23 อ้างถึงใน กัลยา ขวนมาลัย, 2539: 31) ให้แง่คิดถึงลักษณะของผู้อ่านที่ดีสำหรับการอ่านเร็วอย่างเข้าใจ ดังนี้

5.1.1 เปลี่ยนแปลงอัตราความเร็วในการคิดตามชนิดของเนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่อ่าน

5.1.2 อ่านเพื่อรับความคิดและเนื้อหา อาจจะไม่ได้นั่งคำแต่ละคำมากนัก แต่จะอ่านผ่าน ๆ และข้ามคำที่ไม่สำคัญหรือทิ้งย่อหน้า

5.1.3 ไม่ค่อยย้อนกลับไปอ่านใหม่

5.1.4 อ่านได้ 1 บรรทัดต่อการเคลื่อนไหวสายตา 3-4 ครั้ง

5.1.5 อ่านในใจและสนใจความหมายมากกว่าความสนใจเสียง

5.1.6 อ่านรายละเอียดอย่างรวดเร็วเพื่อจับใจความสำคัญ

5.1.7 อ่านด้วยความเข้าใจและคิดไปพร้อม ๆ กับผู้เขียน

5.1.8 มีสมาธิในการอ่านอย่างรวดเร็ว

5.1.9 อ่านเป็นเวลานานโดยไม่เหน็ดเหนื่อย

5.2 การอ่านจับใจความ วิธีการจับใจความ ทักษะที่จำเป็น คือ การค้นหาความสำคัญของเรื่องและการสรุปเพื่อให้ได้แนวคิด นอกจากนั้นการพิจารณาหาจุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าข้อความใดเป็นประเด็นหลักและข้อความใดเป็นประเด็นรอง การพิจารณาเนื้อหาเพื่อจับใจความแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

5.2.1 ใจความสำคัญหรือใจความหลัก แต่ละย่อหน้ากล่าวถึงใครหรืออะไร กระทำอะไร และผลการกระทำเป็นอย่างไร ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านคืออะไร

5.2.2 ใจความรอง คือ รายละเอียดที่เป็นข้อมูลสนับสนุนใจความหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การอ่านเพื่อจับใจความนี้ ถ้าผู้อ่านมีความรู้เดิมหรือความรู้พื้นฐานอยู่มาก ก็จะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็ว

5.3 การอ่านเพื่อตีความ คือ เมื่อเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดแล้ว ผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์และความเข้าใจที่มีอยู่ตีความหมายและตัดสินใจว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ใด น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดซึ่งส่วนมากผู้เขียนจะไม่บอกตรง ๆ ผู้อ่านจะต้องสรุปความคิดและทำความเข้าใจในระดับสูงกว่าการอ่านเพื่อจับใจความ เพราะต้องอาศัยความสัมพันธ์ของใจความหลักและใจความรอง และสิ่งอ้างอิงอื่น ๆ ทำให้เกิดการสรุปความหมายซึ่งมีความหมายโดยนัย คือ ไม่ใช่ความหมายตามตัวอักษร ผู้อ่านจะต้องรู้จักวิเคราะห์ข้อความและตีความหมายของคำทุกคำอย่างละเอียดรวมทั้งวิเคราะห์ประโยคและย่อหน้าทุกครั้งที่ย่าน

5.4 การอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ เป็นความเข้าใจในการอ่านระดับขั้นสูง เนื่องจากข้อมูลข่าวสารมีทั้งน่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ มีทั้งที่นำเสนอในแง่มุมเดียวและหลายมุม ผู้อ่านจึงต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านเพื่อเลือกหรือประเมินค่าสิ่งที่อ่านด้วย

สรุปว่ากลวิธีในการอ่าน หมายถึง ศิลปะหรือเทคนิคในการอ่านซึ่งกัลยา ขวนมาลัย แบ่งออกเป็น การอ่านเร็วอย่างเข้าใจ การอ่านเพื่อจับใจความ การอ่านเพื่อตีความและการอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ นักเรียนต้องเรียนรู้กลวิธีในการอ่านเพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

6. ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มนุษย์ในวัยเด็กแต่ละช่วงปีนั้นจะมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน เด็กยิ่งเติบโตขึ้นก็ยิ่งสนใจในสิ่งแวดล้อมที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้น ผู้วิจัยต้องศึกษาถึงความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นดังกล่าวด้วยเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาคัดเลือกบทอ่านให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน

นักวิชาการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

ลาร์วิก (2533: 58-60) กล่าวว่า ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ซึ่งมีช่วงอายุ 8-10 ปีไม่แน่นอน บางครั้งนักเรียนอยากจะอ่านหนังสือที่ทำทนายความสามารถ แต่บางครั้งอยากผ่อนคลายกับการอ่านหนังสือที่มีรูปภาพ ทั้งนี้เพราะเป็นช่วงอายุที่ไม่มี ความแน่นอน บางครั้งก็ต้องการอิสระ บางครั้งก็ต้องการกลับไปสู่การทำตัวอยู่ในกรอบ

นักเรียนในช่วงวัยนี้จะมีวิธีในการอ่านหนังสือเป็นของตัวเอง และอ่านสามารถอ่านด้วยตนเองได้ นักเรียนอาจจะอ่านหนังสือง่าย ๆ โดยมีคนช่วยแนะนำบ้างและจะพอใจกับการอ่านตามลำพัง ในระยะนี้เป็นช่วงเวลาที่นักเรียนจะพัฒนาไปสู่การเป็นนักอ่าน ถ้าหากนักเรียนพบหนังสือง่าย ๆ แต่ไม่ถึงกับง่ายจนเกินไปจะมีโอกาสกลายเป็นผู้ที่อ่านหนังสือสม่ำเสมอ แต่ถ้าเป็นหนังสือที่ง่ายจนเกินไปอาจจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และถ้าบังคับให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ยากเกินไปอาจจะทำให้เลิกอ่านหนังสือเลย ถ้าเป็นหนังสือที่ตนชอบนักเรียนก็จะชอบย้อนกลับไปอ่านอีกหลายรอบ

บันลือ พุกกะวัน (2534: 55, 114-115) กล่าวว่า ความสนใจและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ว่า นักเรียนระดับชั้นนี้มีความสนใจในการอ่านประมาณ 30-40 นาที สนใจตนเองน้อยลง เริ่มสนใจเพื่อนและสภาพแวดล้อมที่ห่างตัวออกไปได้มากขึ้น สนใจเรื่องราวและความเป็นมาของสถานที่หรือบุคคลได้มากขึ้น ต้องการแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางในการสืบเสาะที่จะรู้ความจริงทั้งหลาย ต้องการที่จะได้รับการส่งเสริมที่จะแสดงออกทางการเล่นเกม การกีฬา และการประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ สนใจนิทาน เรื่องราวและสามารถเล่าให้เพื่อนฟังได้ดี ในส่วนการอ่านนิทานนั้น นักเรียนจะสนใจนิทานสุภาษิต นิทานคำกลอนที่ให้คติสอนใจ นิทานที่ตลกขบขัน นิทานที่เกี่ยวกับการผจญภัย และนิทานแฝงคุณธรรม

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532: 20; จวีวรรณ กุหาภินันท์, 2542: 47) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ว่า ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ แต่ชอบเรื่องจริง ไม่ใช่ให้สัตว์มาพูดภาษามนุษย์ เด็กผู้ชายสนใจเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การผจญภัย การต่อสู้ การทดลองง่าย ๆ ที่เรียนมาจากโรงเรียน ส่วนเด็กผู้หญิงสนใจเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกาย ชีวิตภายในบ้านและโรงเรียน เทวดา นางฟ้า

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 72) กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาและพัฒนาการในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 (ช่วงอายุ 8-10 ปี) ซึ่งสอดคล้องกับบันลือ พุกกะวัน ว่านักเรียนในวัยนี้มีระยะเวลาความสนใจในการอ่าน 30-40 นาที เข้าใจและมีความคิดในสิ่งที่เป็ นนามธรรม ชอบการเล่นคำคล้องจองและมีการเล่นตลกกับคำพูด สนใจอ่านนิยาย นิทานเกี่ยวกับ

สุภาษิต คำพังเพย เรื่องตลก การ์ตูนซ้ำชั้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวและสิ่งแปลกใหม่ นักเรียนเริ่มมีอุดมคติ ยึดมั่นในบุคคลหนึ่งบุคคลใด ชอบเลียนแบบการกระทำ ต้องการแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางในการสืบเสาะที่จะรู้ความจริงทั้งหลาย ดังนั้นนิทานที่จะให้เด็กในวัยนี้อ่านควรให้ตัวละครมีลักษณะโน้มน้าวจิตใจเด็กให้เกิดเจตคติที่ดี เช่น เสียสละ ขยัน กล้าหาญ สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ เป็นต้น เพื่อให้เด็กชื่นชอบและอยากทำตาม

ในส่วนการอ่านนิทานประเภทต่าง ๆ นั้น ฌรงค์ ทองปาน (2526: 8 อ้างถึงใน ไพพรรณ อินทนิล, 2546: 73) กล่าวสอดคล้องกับกรรมกริการ์ พวงเกษมและฉวีวรรณ คูหาภินันท์ว่านักเรียนในวัยนี้ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ แต่ชอบเรื่องจริง ๆ ไม่ใช่ให้สัตว์มาพูดภาษามนุษย์ ชอบนิทานเกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ เริ่มมีความแตกต่างของเพศมาเป็นตัวกำหนดความสนใจ เด็กผู้ชายชอบเรื่องเครื่องยนต์ กลไก การผจญภัย การต่อสู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองง่าย ๆ ส่วนเด็กผู้หญิงชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตภายในบ้านและในโรงเรียน การแต่งกาย นิทาน นิยายที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่สวยงาม แต่ทั้งนี้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะชอบเหมือนกันในเรื่องเกี่ยวกับเครื่องเล่น การปลูกต้นไม้ การเลี้ยงสัตว์ วีรบุรุษและวีรสตรี นิยายวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ คณิตศาสตร์คิงง่าย ๆ ศาสนา เช่น กฎแห่งกรรม เป็นต้น

สรุปว่านักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3-4 ซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 8-10 ปีจะเป็นช่วงวัยที่เริ่มสู่การเป็นนักอ่าน รูปแบบหนังสือหลากหลายมากขึ้น ทั้งที่เป็นหนังสือที่เป็นตัวอักษร หนังสือที่เป็นภาพและหนังสือที่มีทั้งตัวอักษรและภาพ ความสนใจในเรื่องที่อ่านก็กว้างขวางมากขึ้น เริ่มสนใจอ่านเกี่ยวกับข้อเท็จจริงมากขึ้น เช่น เรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความเป็นมาของสถานที่ บุคคลส่วนนิทานนั้นชอบอ่านนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ชนชาติต่าง ๆ วีรบุรุษวีรสตรี ศาสนาที่เข้าใจง่ายชีวิตในบ้านและในโรงเรียน นิทานสุภาษิต คำพังเพย นิทานคำกลอนที่ให้คติสอนใจ นิทานตลกขบขัน นิทานที่เกี่ยวกับการผจญภัย นิทานแฝงคุณธรรมโดยเฉพาะนิทานที่แฝงคุณธรรมเพราะวัยนี้ชอบเลียนแบบการกระทำ ต้องการแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ในวัยนี้ความแตกต่างของเพศเริ่มมีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียน เด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์ กลไก การต่อสู้ผจญภัย เป็นต้น ส่วนเด็กผู้หญิงสนใจเรื่องเกี่ยวกับความสวยงามของธรรมชาติ การแต่งกาย การบ้านการเรือน เป็นต้น

7. ความเข้าใจในการอ่าน

7.1 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

อนงค์ บุญเลิศ (2538: 20) กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการจับใจความของเรื่องทีอ่านได้อย่างชัดเจน

มิลเลอร์ (Miller, 1990 อ้างถึงใน สวงน มณีนิล, 2544) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นการรับเอาความหมายจากสิ่งที่อ่านได้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน

รัคเดล, รัคเดล และซิงเกอร์ (Ruddell, Ruddell, and Singer 1994: 39, quoted in Barone, Hardman, and Taylor 2006: 54) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ผลของการที่ผู้อ่านสร้างความหมายและมีปฏิกิริยาจากข้อความที่อ่าน

สรุปว่าความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียนโดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านจนสามารถถ่ายทอดความเข้าใจนั้นเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนได้

7.2 ความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน

สโคคเลอร์ (Schodler, 1974 อ้างถึงใน สิวลี ลีศิริวัฒน์กุล, 2545: 19) กล่าวว่า ผู้อ่านทุกคนจะใช้ความคิดในขณะที่อ่านเสมอ เพราะไม่มีผู้อ่านคนใดสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านหากปราศจากความคิด การอ่านจึงเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียน

ลาร์วิก (2533: 58-61) สรุปว่าการอ่านหนังสือที่โรงเรียนจะช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนทักษะด้านการอ่านหนังสือของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง การสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 นั้น ครูควรเน้นการอ่านให้เข้าใจ เพื่อช่วยนักเรียนให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะนึกถึงปัญหาต่าง ๆ เช่น ผู้เขียนถามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าอย่างไร ผู้เขียนต้องการจะพูดถึงอะไร อยากจะชี้ให้เห็นอะไร ผู้เขียนรู้ได้อย่างไรว่าเรื่องนี้ถูกหรือมีเหตุผล

การที่นักเรียนมีแนวโน้มที่จะถามปัญหาและทำความเข้าใจกับเรื่องราวถือได้ว่ามีส่วนช่วยนักเรียนในการอ่านหนังสือให้เข้าใจ แต่เรื่องเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ การอ่านอย่างใช้ความคิดและการรู้จักซักถามจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือ ความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับชักจูงไปสู่การอ่านนิตยสาร พจนานุกรม รายงานประจำปี และสารานุกรม ความเข้าใจในการอ่านจึงมีความสำคัญในการพัฒนาการคิดซึ่งจะส่งผลต่อไปยังการเรียนของผู้เรียน

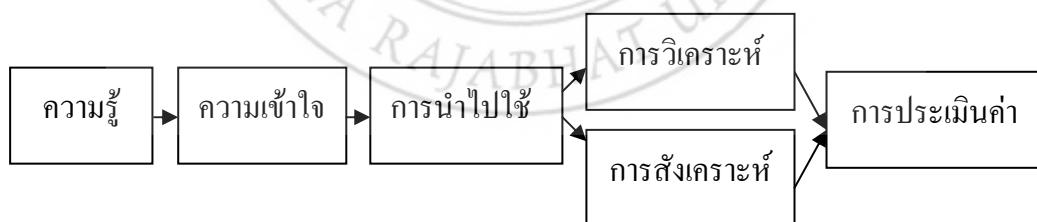
สิวลี ลีศิริวัฒน์กุล (2545: 21) กล่าวว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ซึ่งจุดประสงค์เบื้องต้นของการอ่านโดยทั่วไปก็เพื่อความเข้าใจในเรื่องที่อ่านแล้วจึงเกิดความรู้ ความเพลิดเพลินในภายหลัง หากอ่านแล้วไม่เข้าใจก็ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเบื่อหน่าย สับสน และไม่สามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ ความเข้าใจในการอ่านจึงถือว่าเป็นหัวใจของการอ่าน

เพราะถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้นผู้อ่านจึงต้องฝึกฝนความเข้าใจในการอ่านเสมอ

สรุปว่าการอ่านสิ่งพิมพ์ทุกชนิด ผู้อ่านต้องอ่านให้เข้าใจจึงจะถือว่าเป็นการอ่านที่เกิดประสิทธิภาพ หากผู้อ่านอ่านสิ่งพิมพ์ใดแล้วไม่เข้าใจก็ถือว่าเป็นการอ่านที่สูญเปล่า ไม่เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เพราะการที่ผู้อ่านอ่านสิ่งพิมพ์ใดแล้วเข้าใจนั้น ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่าน ความคิดในขณะที่อ่านเป็นการคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมซึ่งการคิดนั้น ผู้อ่านต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียบเรียงความคิด ดังนั้นความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นการฝึกฝนทักษะทางภาษาและทักษะการคิดไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก

7.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านที่แท้จริงต้องเกิดจากความเข้าใจและความเข้าใจจะเกิดได้ต้องใช้ความสามารถทางสมองในการคิดลักษณะต่าง ๆ ความเข้าใจจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นจุดหมายของการอ่านทุกชนิด การสอนอ่านให้แก่นักเรียนนั้น ครูต้องใช้ความรู้ด้านทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษามาช่วยพัฒนาการอ่านโดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน เช่น โซเวล (Sowell, 1996 อ้างถึงใน สิวลี ลีศิริวัฒนกุล, 2545: 19-20) นำทฤษฎีองค์ประกอบทางสติปัญญาด้านความรู้ของ Bloom ทั้ง 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่ามาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้จดจำเรื่องราวและเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดียิ่งขึ้นโดยสรุปการใช้กระบวนการคิดตามลำดับขั้น ดังภาพ 1



ภาพ 1 แสดงกระบวนการคิดตามแนวคิดของโซเวล (Sowell)

ที่มา: โซเวล (Sowell, 1996 อ้างถึงใน สิวลี ลีศิริวัฒนกุล, 2545: 19)

จากภาพ 1 อธิบายได้ดังนี้

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการระลึกและจำความรู้นั้น

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายและจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชานั้นด้วยการแปลความและขยายความ

การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการจดจำข้อมูลต่าง ๆ และนำความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ใหม่ ๆ

การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเนื้อหาวิชาหนึ่งออกเป็น ส่วนประกอบย่อย ๆ และสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบย่อย ๆ นั้น รวมถึงการจัดเข้าเป็นระบบของส่วนประกอบต่าง ๆ นั้น

การสังเคราะห์ ความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ ทั้งหมดให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจ ประเมินค่าความคิด ผลงาน คำตอบและวิธีการต่าง ๆ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536: 24-25) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

7.3.1 ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม (Schema) ของผู้อ่าน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน เนื่องจากความคิดรวบยอดของผู้มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมจึงเป็นหลักสำคัญที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้อ่านได้มีโอกาสฝึกใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมของตนมาช่วยในการอ่าน รวมทั้งการใช้ทักษะภาษาต่าง ๆ เช่น การเขียน การฟัง การพูด เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้การเข้าใจความหมายของการสื่อความดียิ่งขึ้น

7.3.2 อภิปัญญา (Meta-Cognition) เป็นความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตนในการตีความและการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้เข้าใจในการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนเองจากประสบการณ์มาใช้ในการจับใจความ แปลความ ตีความ และขยายความได้ กลวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลากหลายด้วยกัน ที่สำคัญ คือ การเดาคำเพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนเองประสบในขณะที่อ่านบทอ่าน ประสบการณ์ของการใช้กลวิธีต่าง ๆ ด้วยตนเองของนักเรียนในการเดาคำและการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองของนักเรียนจะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เช่น การเดาคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมายจากบริบท เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการที่แต่ละคนใช้ในการเดา การแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบหรือข้อมูลจากการอ่านย่อมเป็นประโยชน์

ต่อความสามารถในการอ่านของแต่ละคนได้ ข้อสำคัญครูผู้สอนจะใช้กลวิธีอย่างไรที่นักเรียนจะมีโอกาสใช้อภิปัญญาของตนเองมากที่สุดในการอ่านจับใจความ ตีความ ขยายความ

7.3.3 โครงสร้างของเนื้อความ (Text-Structure) ผู้เขียนทุกคนย่อมมีกลวิธีในการเขียนข้อความ โดยเฉพาะการร่างโครงการเขียนซึ่งย่อมมีจุดประสงค์ในการสื่อความหมายที่แตกต่างกัน โครงสร้างของเนื้อความจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความได้ดี หากเราเข้าใจ การวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้น ๆ และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ เช่น หากเราเข้าใจโครงการเขียนว่า ผู้เขียนกำลังบอกรายละเอียดของเรื่องเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง สมองก็จะสั่งให้อ่านและคิดว่าเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องอะไร การอ่านก็จะเกิดประสิทธิภาพและดีกว่าการอ่านโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของเนื้อความจะช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายเด่นชัดยิ่งขึ้นว่าต้องการหาข้อมูลอะไร กระบวนการทางความคิดย่อมจะเกิดขึ้น

สรุปว่าครูผู้สอนต้องศึกษาทฤษฎี เช่น ทฤษฎีองค์ประกอบทางสติปัญญา ด้านความรู้ของบลูม ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม อภิปัญญา โครงสร้างของเนื้อความ เป็นต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนความเข้าใจในการอ่าน

7.4 ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านเสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยเลือกศึกษาลักษณะของความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิดของชวาล แพร์ตกุล (2520: 134-135) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน 3 ด้านสอดคล้องกับชูดิมา สุวิทย์รัตน์ (2542: 16 อ้างถึงใน ชยาภรณ์ ขุมทอง, 2547: 19) ดังนี้

7.4.1 การแปลความ หมายถึง การแปลความหมายของข้อความหรือภาพใด ๆ ตามเนื้อเรื่องหรือนัยของเรื่องราวที่ได้อย่างถูกต้อง

7.4.2 การตีความ หมายถึง การจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวหรือสรุปเป็นอีกแบบหนึ่งหรือนัยหนึ่งได้

7.4.3 การขยายความ หมายถึง การขยายความหมายหรือนัยของเรื่องนั้น หรือความคิดให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวเดิมได้

สรุปว่าลักษณะของความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิดของชวาล แพร์ตกุล และชูดิมา สุวิทย์รัตน์นั้น ผู้อ่านต้องใช้การแปลความซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด เมื่อแปลความแล้วจึงใช้การตีความเพื่อให้เข้าใจสารได้ตรงกับจุดเป้าหมายของผู้เขียน จากนั้นใช้การขยายความเพื่อพัฒนาความเข้าใจนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7.5 การสอนความเข้าใจในการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านมีแนวทางการสอนความเข้าใจในการอ่านที่หลากหลาย ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวทางการสอนความเข้าใจในการอ่านของดอร์สัน (Dowson, 1959: 177 อ้างถึงใน เสาวภา กาญจนะ, 2545: 23) ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ดังนี้

7.5.1 ฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมาย กลุ่มคำ ประโยค และข้อความรายละเอียดที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้อ่านและวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านสอดคล้องกับกิจกรรมการจับคู่ผลัดกันอ่านออกเสียง กิจกรรมการออกเสียงคำศัพท์ กิจกรรมการค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรม และกิจกรรมการสะกดคำศัพท์

7.5.2 ฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญโดยการตั้งคำถามให้นักเรียนนึกถึงเรื่องที่ได้อ่านไปแล้วทั้งหมด เช่น เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร สอนว่าอย่างไร เป็นต้น สอดคล้องกับกิจกรรมการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

7.5.3 ฝึกให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้อ่านและวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านสอดคล้องกับกิจกรรมการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านและกิจกรรมการสรุปเรื่อง

7.5.4 ฝึกให้อ่านเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปหรือเพื่อแก้ปัญหาโดยการเล่าเรื่องแล้วทิ้งท้ายให้นักเรียนทำนายเรื่องต่อไปว่าจะเกิดอะไรขึ้นสอดคล้องกับกิจกรรมการเขียนทำนายโครงสร้างเรื่อง

7.5.5 ฝึกให้นักเรียนอ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้รู้เรื่องใดบ้างสอดคล้องกับการที่ครูผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ในการอ่านให้แก่ นักเรียน

7.5.6 ฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อหามีจินตนาการเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับกิจกรรมการเขียนทำนายโครงสร้างเรื่อง

7.5.7 ฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อทราบการจัดระเบียบหรือแนวทางในการลำดับความของนักเรียนสอดคล้องกับกิจกรรมการสรุปเรื่อง

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning): เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (Cooperative Integrated Reading and Composition)

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

1.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีสอนโดยให้นักเรียนทำงานร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณกลุ่มละ 4-6 คนที่มีลักษณะหรือความสามารถแตกต่างกัน นักเรียนในกลุ่มจะร่วมมือกันและทำงานในกลุ่มเดียวกันเป็นระยะเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน นักเรียนจะได้รับร่วมมือกันและทำงานในกลุ่มเดียวกันเป็นระยะเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน นักเรียนได้รับการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมมือกัน (อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี, 2549: 37)

สลาวิน (Slavin, 1987 อ้างถึงใน จิรภา จันทพัฒน์, 2550: 68) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสอนแบบหนึ่งซึ่งนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การจัดกลุ่มต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ความสามารถปานกลาง 2 คนและความสามารถต่ำ 1 คน หน้าที่ของนักเรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันรับผิดชอบและช่วยเหลือการเรียนซึ่งกันและกัน

สุลัดดา ลอยฟ้า (2543 อ้างถึงใน ยุภาวดี ชันธฤตา, 2546: 41) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ เทคนิคการเรียนร่วมกันเรียนรู้ เป็นเทคนิคที่จะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญาและสังคม ทั้งนี้เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมควรมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญาให้เกิดการเรียนรู้จนสุดความสามารถได้โดยมีเพื่อนวัยเดียวกัน กลุ่มเดียวกันเป็นผู้คอยแนะนำหรือช่วยเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่อยู่ในวัยเดียวกันย่อมจะมีการใช้ภาษาของเด็กวัยเดียวกันที่สามารถเข้าใจได้ง่าย

สรุปว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ครูผู้สอนอาจจะมอบหมายให้ทำงานหรือเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความสามารถ สมาชิกทุกคนมีบทบาทสำคัญต่อกลุ่ม สมาชิกที่มีความสามารถจะต้องช่วยเหลือสมาชิกที่ไม่มีความสามารถ สมาชิกที่ไม่มีความสามารถต้องพัฒนาตนเองเพื่อช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2 แนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีแนวคิดสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้ (Stevens and others, 1990: 88 อ้างถึงใน วรพรรณ สิทธีเลิศ, 2537: 24)

1.2.1 เป้าหมายหรือรางวัลของกลุ่ม (Team Award) จะต้องตั้งเป้าหมายหรือรางวัลไว้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนรู้มากขึ้นและพยายามปรับพฤติกรรมของตนเองเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม รางวัลที่กำหนดอาจเป็นสิ่งของ ประกาศนียบัตร คำชมเชย คะแนน ฯลฯ

1.2.2 ความหมายของแต่ละบุคคล (Individual Accountability) ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลในกลุ่มซึ่งเน้นให้สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยเหลือเพื่อนคนอื่นในกิจกรรมการเรียนและสร้างความมั่นใจให้กับทุก ๆ คนในกลุ่ม มีความพร้อมที่จะได้รับการทดสอบหรือการประเมินโดยปราศจากการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมกลุ่ม

1.2.3 โอกาสเท่าเทียมกันในการทำทีมให้ได้รับความสำเร็จ (Equal Opportunity for Success) สมาชิกมีส่วนช่วยกลุ่มได้ โดยการพัฒนาการเรียนของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นการเน้นให้เห็นว่าผู้เรียนไม่ว่าจะเก่งหรืออ่อน ทุกคนมีโอกาสเท่ากันที่จะทำได้ดีที่สุด

1.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สลาวิน (Slavin, 1995 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี, 2549: 46-49) คิดค้นและพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือหลายรูปแบบแต่ผู้วิจัยขอนำเสนอ 5 รูปแบบ ดังนี้

1.3.1 STAD (Student Teams – Achievement Division) เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถดัดแปลงใช้ได้เกือบทุกวิชาและทุกระดับชั้น เพื่อเป็นการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลของการเรียนและทักษะทางสังคมเป็นสำคัญ การดำเนินกิจกรรมเริ่มต้นที่แบ่งนักเรียนให้เป็นกลุ่มการเรียนรู้กลุ่มละ 4-6 คน มีระดับความสามารถ เพศและเชื้อชาติที่แตกต่างกัน หลังจากครูเสนอบทเรียนแล้วนักเรียนทำงานกันภายในกลุ่มเพื่อเรียนรู้ในบทเรียน หลังจากนั้นนักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมกลุ่ม คะแนนจากการทดสอบจะนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในครั้งแรกแล้วจะนำมาเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่มีคะแนนถึงเกณฑ์จะได้รับรางวัล วิธีการนี้สามารถนำมาใช้สอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จนถึงอุดมศึกษา แนวคิดสำคัญของวิธีการนี้ คือ เป็นการจูงใจให้นักเรียนส่งเสริมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการฝึกทักษะที่สำคัญที่ครูนำเสนอ ถ้านักเรียนต้องการให้กลุ่มของตนได้รับรางวัลก็ต้องช่วยเพื่อนร่วมกลุ่มและส่งเสริมให้เพื่อนร่วมกลุ่มทำได้ดีที่สุด เห็นความสำคัญของการเรียน นักเรียนทำงานหลังจากครูเสนอบทเรียนโดยทำงานเป็นคู่และเปรียบเทียบคำตอบ อภิปรายถึงความผิดพลาดของคำตอบและช่วยซึ่งกันและกันในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ บางครั้ง

อาจอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหาหรือทดสอบกันในเรื่องที่กำลังเรียน การทำงานคู่กับเพื่อนร่วมกลุ่ม เป็นการประเมินจุดเด่นจุดด้อยเพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในการทดสอบ

1.3.2 TGT (Teams-Games-Tournament) เป็นรูปแบบการสอนที่คล้ายกับ STAD แต่เป็นการจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้นโดยใช้การแข่งขันเกมแทนการทดสอบย่อย

1.3.3 TAI (Team Assisted Individualization) เป็นรูปแบบการสอนที่ผสมผสานแนวความคิดระหว่างการร่วมมือกับการเรียนรู้กับการสอนรายบุคคล (Individualized Instruction) รูปแบบของ TAI จะเป็นการประยุกต์ใช้กับการสอนคณิตศาสตร์โดยเฉพาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3-6 นักเรียนจะเรียนรู้ในอัตราของตน โดยทั่วไปสมาชิกทำงานในบทเรียนที่ต่างกัน เพื่อนร่วมกลุ่มจะตรวจสอบการทำงานจากกระดาษคำตอบ คอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหา การที่ทีมจะได้รับเกียรติบัตรขึ้นอยู่กับจำนวนความสมบูรณ์ของงานแต่ละส่วนและความถูกต้องของการทดสอบครั้งสุดท้ายของกลุ่ม

1.3.4 CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานที่มุ่งพัฒนาขึ้นเพื่อสอนการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนกลางและตอนปลาย นักเรียนจะถูกกำหนดให้ทำงานเป็นทีมที่ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านที่ต่างกันนักเรียนทำงานภายในทีมเพื่อทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพุทธิปัญญาตั้งแต่การจับคู่กันอ่าน การทำนายโครงเรื่อง การสรุปย่อ การสะกอดคำ การเรียนรู้คำศัพท์ การค้นหาความหมายของคำศัพท์และยังฝึกทักษะในการจับใจความ

1.3.5 Jigsaw ผู้ที่คิดค้นการสอนแบบ Jigsaw เริ่มแรก คือ เอลเลียท-แอร์อนสัน และคนอื่น ๆ (Elliot-Aronson and others, 1978 อ้างถึงใน ยุภาวดี ขันธูลา, 2546: 43) หลังจากนั้น สลาบิน (Slavin) ได้แนวคิดดังกล่าวมาปรับขยายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอนแบบร่วมมือมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย เช่น สังคมศึกษา วรรณคดี บางส่วนของวิชาวิทยาศาสตร์ รวมทั้งวิชาอื่น ๆ ที่เน้นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจมากกว่าพัฒนาทักษะ

สรุปว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ แก้ปัญหา ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนสามารถช่วยเหลือและร่วมกันเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จให้มากที่สุด

2. เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (Cooperative Integrated Reading and Composition: CIRC)

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) ย่อมาจาก Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นเทคนิคหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมแก่การฝึกการอ่าน การเขียนและความเข้าใจในการอ่านให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากการบูรณาการการอ่าน การเขียนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนกลางและตอนปลาย ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน ภายในกลุ่มต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายเดียวกัน (นพมณี ขัติแก้ว, 2547: 27-28) กิจกรรมต่าง ๆ สัมพันธ์กับสิ่งที่ครูสอน นักเรียนจะได้รับการฝึกเป็นทีม ฝึกเป็นรายบุคคล การทดสอบรายบุคคล และการฝึกอ่านเพิ่มเติม

แมคเคน, สตีเวนส์ และสลาบิน (Madden, Stevens, and Slavin, 1986: 7 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี, 2549: 46-49) กล่าวว่ากลุ่มการเรียนรู้ประกอบด้วย

2.1.1 กลุ่มการอ่าน (Reading Group) คือ กลุ่มที่แบ่งตามระดับความสามารถในการอ่านซึ่งจะมีจำนวน 2-3 กลุ่ม ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตามระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับความสามารถอยู่ในกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ

2.1.2 กลุ่มทำกิจกรรม (Teams) เมื่อนักเรียนถูกกำหนดให้จับคู่ภายในกลุ่มการอ่านแล้ว ในแต่ละคู่จะถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกอีกคู่หนึ่งจากกลุ่มการอ่าน 2 กลุ่ม ตัวอย่าง เช่น กลุ่มหนึ่ง ๆ อาจประกอบด้วยนักเรียน 2 คนจากกลุ่มการอ่านที่เก่งและนักเรียนอีก 2 คนจากกลุ่มการอ่านที่อ่อนกว่า

2.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี

ผู้วิจัยศึกษาเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี จากยูภาวดี ขันธูลา (2546: 45-47; อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี, 2549: 50-53; จิรภา จันทพัฒน์, 2550: 68) แล้วสรุปเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ขั้นเตรียมความพร้อม

สัปดาห์ที่ 1 นักเรียนจะได้เตรียมความพร้อมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน โดยครูสอนการค้นหาคำความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรม การสรุปเรื่องด้วยแผนภาพ โคร่งเรื่องและการทำนายเรื่อง

2.2.2 ขั้นทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน

สัปดาห์ที่ 2-5 นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ครูมอบบทอ่านให้นักเรียนทุกคน จากนั้นชี้แจงจุดประสงค์ในการอ่านและการทำกิจกรรม แนะนำคำศัพท์ใหม่ ทบทวนคำศัพท์เก่า กิจกรรมในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1) การจับคู่ผลัดกันอ่าน (Partner Reading) นักเรียนได้รับบทอ่านส่วนที่ 1 ครูให้นักเรียนอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามครู จากนั้นนักเรียนจับคู่ผลัดกันอ่านออกเสียง ผู้ฟังจะต้องตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขณะที่อ่าน ส่วนครูประเมินการอ่านอย่างคร่าว ๆ ด้วยการฟังการอ่านของทุกกลุ่ม จุดประสงค์ของการจับคู่ผลัดกันอ่าน คือ การฝึกการอ่านออกเสียงและอ่านในใจเพื่อให้นักเรียนอ่านได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว

2) การเขียนทำนายโครงสร้างเรื่อง (Story Grammar and Story Related Writing) เมื่อนักเรียนอ่านบทอ่านส่วนที่ 1 จบ นักเรียนตอบคำถามที่เกี่ยวกับโครงสร้างของเรื่องเป็นรายบุคคล และเขียนทำนายวิธีแก้ปัญหาหรือตอนจบของเรื่องโดยการเขียนบรรยายลักษณะต่อไปของเรื่องเป็นรายกลุ่ม จุดประสงค์ของการเขียนทำนายโครงสร้างเรื่อง คือ ฝึกการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจากการอ่านกับความรู้หรือประสบการณ์เดิม หรือที่เรียกว่าการถ่ายโยงความรู้

3) การอ่านออกเสียงคำศัพท์ (Words Out Loud) การจะเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้นั้นนักเรียนต้องรู้คำศัพท์ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้รับรายการคำศัพท์ จากนั้นให้นักเรียนจับคู่กันฝึกอ่านออกเสียงจนสามารถอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จุดประสงค์ของการอ่านออกเสียงคำศัพท์ คือ เพื่อพัฒนาความรู้ในคำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ยากโดยอัตโนมัติและจดจำคำศัพท์ไว้เป็นความรู้หรือประสบการณ์ที่จะอ่านบทอ่านเรื่องต่อไป

4) การค้นหาความหมายของคำศัพท์ (Words Meaning) หลังจากนักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์แล้ว นักเรียนจะต้องช่วยกันค้นหาความหมายจากพจนานุกรม จากนั้นก็นำคำศัพท์มาแต่งประโยค จุดประสงค์ของการให้ความหมายคำศัพท์ คือ เพื่อฝึกนักเรียนให้รู้จักการหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม

5) การสะกดคำศัพท์ (Spelling) ครูให้นักเรียนช่วยกันเติมตัวอักษรลงในช่องว่างเพื่อให้เป็นคำที่เขียนถูกต้อง จากนั้นภายในกลุ่มช่วยกันฝึกออกเสียงและสะกดคำศัพท์ให้ถูกต้องจุดประสงค์ของการสะกดคำศัพท์ คือ เพื่อให้นักเรียนทบทวนคำศัพท์ จดจำคำศัพท์ไว้เป็นข้อมูลในการทดสอบประจำสัปดาห์

6) การสรุปเรื่อง (Summary) ภายในกลุ่มช่วยกันอภิปราย ทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่านโดยครุคอยให้คำแนะนำ จากนั้นแต่ละกลุ่มจะต้องสรุปประเด็นสำคัญหรือเหตุการณ์สำคัญ ให้ครูฟังก่อนที่จะช่วยกันเขียนสรุปเรื่องเป็นรายกลุ่ม จุดประสงค์ของการสรุปเรื่อง คือ ให้นักเรียน สามารถสรุปเหตุการณ์สำคัญด้วยภาษาของตนเอง การที่นักเรียนสามารถสรุปเพื่อช่วยให้อ่านมีความเข้าใจ ในการอ่านมากขึ้นและเพื่อฝึกการระลึกข้อมูลที่สำคัญ

2.2.3 ชั้นทดสอบ

สัปดาห์ที่ 2-5 หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านแล้ว นักเรียนจะได้รับการทดสอบการอ่านคำศัพท์ การอ่านบทอ่านและความเข้าใจในการอ่านเป็นรายบุคคล นักเรียนจะไม่ได้รับการช่วยเหลือกันแต่คะแนนที่ได้จะรวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนน เฉลี่ยทั้งกิจกรรมเกินร้อยละ 90 จัดว่าเป็น “กลุ่มสุดยอดเยี่ยม ระหว่างร้อยละ 80-89 จัดว่าเป็น “กลุ่มยอดเยี่ยม” และระหว่างร้อยละ 70-79 ประเมินได้ว่าเป็น “กลุ่มเยี่ยม” กลุ่มที่ติดอันดับจะได้รับ รางวัลจากครู

2.2.4 ชั้นอ่านเพิ่มเติม

ในแต่ละสัปดาห์ ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมใน เวลาว่างตามความสนใจ จากนั้นเขียนสรุปเรื่องในแบบบันทึกการอ่านเพิ่มเติม และให้ผู้ปกครองเซ็นชื่อ นักเรียนส่งรายงานผลการอ่านประจำสัปดาห์เพื่อเป็นคะแนนพิเศษของแต่ละกลุ่ม กิจกรรมนี้จะเป็น การฝึกความเข้าใจในการอ่านเพิ่มเติมในเวลาว่าง ซึ่งวิลสันและฟิลด์ิง (Wilson and Fielding, 1988: 144 อ้างถึงใน อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี 2549: 53) ศึกษาแล้วพบว่า การเพิ่มเวลาอ่านในใจ ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างสูงกับการพัฒนาการอ่านจับใจความ

สรุปว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (Cooperative Integrated Reading and Composition: CIRC) คือ การจัดการเรียนการสอนความเข้าใจในการอ่าน แบบบูรณาการการสอนการอ่านการเขียนและการใช้ภาษาโดยพัฒนามาจากการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (Cooperative Learning) ผู้คิดค้นและพัฒนาเทคนิคนี้ คือ โรเบิร์ต เจ. สตีเวนส์ (Robert J. Stevens), แนนซี เอ. แมคเคน (Nancy A. Madden), โรเบิร์ต อี. สลาบิน (Robert E. Slavin) และแอนนา เอ็ม. แฟร์นิช (Anna M. Farnish) จากมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ (John Hopkins University) ประเทศสหรัฐอเมริกา นักเรียนจะได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ภายในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนภายในกลุ่มต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม
2. ขั้นทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน
3. ขั้นทดสอบ
4. ขั้นการอ่านเพิ่มเติม

2.3 ประโยชน์ของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี

2.3.1 ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนเพราะสมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน ส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก

2.3.2 ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

2.3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3.4 ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิด นำข้อมูลมาพิจารณา ร่วมกันเป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มาคิดวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ

2.3.5 ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน

2.3.6 ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (รลิกา สายมณี, 2547: 20-21)

ความพึงพอใจ

การเรียนการสอนนั้น ๆ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ครูผู้สอนไม่เพียงแค่วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ต้องวัดด้านจิตพิสัยของนักเรียนด้วย เพราะการที่ครูผู้สอนวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูมีข้อมูลในการพัฒนาจิตใจของนักเรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ดังที่อุทุมพร จามรมาน (2532: 3) กล่าวว่า การที่ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางจิตของนักเรียนและเข้าใจพัฒนาการตามช่วงอายุต่าง ๆ จะช่วยลดปัญหาของนักเรียนลงได้มาก ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ทักษะคติ ฯลฯ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

อินช่าว์และแอทวูด (Hinshaw and Atwood, 1982 อ้างถึงใน นกมล ธนธรรมสถิต และเทียมดาว ทองโกฏิ, 2547: 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความคิดเห็นของบุคคลต่อการตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

จินตนา ยูนิพันธ์ และอารี ชิวเกษมสุข (2548: 622) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใด ๆ ที่เกิดจากความคาดหวังสอดคล้องกับการรับรู้ที่แท้จริงต่อสิ่งนั้น ๆ

วรูม (Vroom, 1984 อ้างถึงใน ดารณี จุนเจริญวงศา, 2548: 14) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ทัศนคติด้านบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สอดคล้องกับความคาดหวังของตนเอง สรุปว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติหรือภาวะทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อสิ่งนั้นตรงกับความต้องการหรือความคาดหวัง ความรู้สึกนั้นอาจเป็นความรู้สึกชอบหรือเห็นคุณค่าจากสิ่งนั้น

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่ช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่บุคคล ในที่นี้ผู้วิจัยขอนำเสนอทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สำคัญมากต่อการจัดการศึกษาเพราะแรงจูงใจส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจมีหลายทฤษฎีแต่ผู้วิจัยขอนำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการตื่นตัว (Arousal Theory) วรรณิ ลิ้มอักษร (2543: 131-132) กล่าวว่า การตื่นตัวของมนุษย์มี 3 ระดับ คือ การตื่นตัวระดับต่ำ ระดับกลางและระดับสูง ถ้าตื่นตัวมากไปจะเกิดอาการตื่นเต้น ถ้าตื่นตัวน้อยไปก็จะเกิดอาการเฉื่อยชา การตื่นตัวในระดับกลางจะมีความเหมาะสมในการจูงใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ครูผู้สอนต้องรู้วิธีการหรือเทคนิคที่จะกระตุ้นสมองหรือกล้ามเนื้อของนักเรียนให้เกิดการตื่นตัวที่จะเรียนรู้ เทคนิคที่จะกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1.1 การใช้สี สีที่สามารถนำมาใช้กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวได้มากที่สุด ได้แก่ สีโทนร้อน เช่น สีแดง สีส้ม ฯลฯ

2.1.2 การใช้เสียง เสียงที่นิยมนำมาใช้กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวมีทั้งเสียงดัง เสียงเบา เสียงสูง เสียงต่ำสลับกันไป

2.1.3 การใช้ภาพ ภาพที่เหมาะสม ได้แก่ ภาพที่มีความสลับซับซ้อน ภาพที่ขาดความเป็นเอกภาพซึ่งจะทำทลายความสามารถของผู้เรียนให้ค้นหาคำตอบ

2.1.4 ใช้สิ่งเร้าที่เคลื่อนไหวได้ เช่น ภาพยนตร์ หุ่น ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว

2.1.5 การเปลี่ยนแปลงสิ่งเร้าในห้องเรียนเป็นประจำ เช่น การให้ผู้เรียนเปลี่ยนที่นั่งบ้าง การกำหนดสมาชิกในกลุ่ม การจัดป้ายความรู้ต่าง ๆ ในห้องเรียน การนำสื่อการเรียนแปลกใหม่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน

2.1.6 บุคลิกภาพของครูผู้สอน เช่น การแต่งกายที่เหมาะสม การใช้น้ำเสียง การพูดที่ไพเราะ ชัดเจน ท่าทางกระฉับกระเฉง ความกระตือรือร้นในการสอน

2.2 ทฤษฎีเครื่องล่อ (Incentive Theory) เพร้าพรธม เปลี่ยนภู (2540: 240; มาลี จุฑา, 2542: 139-142) กล่าวว่า ทฤษฎีเครื่องล่อหรือการใช้สิ่งล่อใจว่ามีบทบาทอย่างยิ่งในการกระตุ้นให้มนุษย์เกิดแรงจูงใจกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับการใช้แรงขับในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนนิยมใช้เครื่องล่อในการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพราะได้ผลดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีการใช้เครื่องล่อสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียน ดังนั้นจึงขอเสนอเทคนิคการใช้เครื่องล่อเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน ดังนี้

2.2.1 การให้รางวัล การให้รางวัลเป็นการให้สิ่งที่คุณสมบัติพึงพอใจหรือนำสิ่งที่ผู้รับไม่พึงประสงค์ออกไปหลังจากมีพฤติกรรมที่ต้องการเกิดขึ้น

2.2.2 การแข่งขัน การแข่งขันนั้นหากดำเนินการอย่างถูกวิธีจะสามารถกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนได้วิธีหนึ่ง ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนได้แข่งขันตามความสามารถ

2.2.3 การทดสอบ เป็นการนำเครื่องมือชนิดใดชนิดหนึ่งไปกระตุ้นบุคคลให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาในลักษณะที่จะสามารถสังเกตหรือตรวจวัดออกมาเป็นปริมาณหรือตัวเลขได้ การทดสอบในที่นี้เน้นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญซึ่งจะทดสอบภายหลังจากเรียนแล้ว

2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) สุนิย์ ชีรดากร (2542: 208; ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม, 2544: 255-257) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน ได้แก่

2.3.1 การรับรู้หรือการประเมินตนเอง หมายถึง เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานใด ๆ จะต้องรู้ความสามารถของตนเองว่าสามารถทำได้สำเร็จหรือไม่มากนักเพียงใด ครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความสำเร็จและความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องใช้ความพยายามของตนเอง ครูผู้สอนต้องให้กำลังใจผู้เรียนว่าเขาสามารถเรียนเรื่องนั้นหรือสามารถทำ

ถึงนั้นได้ เมื่อผู้เรียนมีกำลังใจและมีความคาดหวังว่าจะทำสิ่งนั้นได้ ผู้เรียนก็จะทำได้จริง ๆ การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ฉะนั้นสมาชิกจะต้องช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จสูงสุด

2.3.2 คุณค่าของสิ่งล่อใจที่บุคคลจะได้รับเป็นการตอบแทนการทำงานนั้น ๆ สิ่งล่อใจที่ได้มาง่ายหรือยากเกินไปจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจน้อย ครูผู้สอนจึงต้องพิจารณาสิ่งล่อใจว่ามีคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่และเหมาะสมกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คะแนน การจัดอันดับความสำเร็จ สถิติเกออร์รูปดาวและเกียรติบัตรเป็นเครื่องล่อในการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเป็นอย่างมากเพราะแรงจูงใจจะเป็นสิ่งผลักดันให้นักเรียนเกิดความเต็มใจ ฟังพอใจที่จะเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ในเรื่องทฤษฎีการตื่นตัวซึ่งผู้วิจัยสอดแทรกในส่วนของบทอ่านที่ต้องมีภาพประกอบที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้เร็วขึ้น ทฤษฎีเครื่องล่อซึ่งมีการให้รางวัลที่เหมาะสมแก่นักเรียน มีการแข่งขันและการทดสอบและทฤษฎีความคาดหวังซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้รับการประเมินจากครูทั้งผลงานและการทดสอบประจำสัปดาห์

3. การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดความรู้สึกทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ด้วยเทคนิคหนึ่งเทคนิคใด ถวินัย ชาราโกชน์ (2536: 77-78) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจมีหลายวิธี เช่น วิธีการสังเกตโดยการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยต้องไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคล มีการวางแผนการสัมภาษณ์ล่วงหน้า วิธีใช้แบบสอบถามโดยมีข้อความที่ชัดเจนให้ผู้ตอบตอบตามแบบแผนเดียวกัน ซึ่งวิธีนี้ โยธิน ศันสนยุทธ (2530: 66-77; นกคด ชนธรรมสถิต และเทียมดาว ทองโคกฏี, 2547: 15) กล่าวว่า นักวิจัยนิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด สามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและสร้างประโยชน์หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการวัดโดยวัดทัศนคติในประเด็นต่าง ๆ ได้ครบทุกประเด็นแบบสอบถามที่นิยมใช้ คือ แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยชุดคำถามที่มีตัวเลข 5 ตัวเลือก สำหรับเลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด คะแนนความพึงพอใจสามารถนำมาวิเคราะห์ว่าบุคคลมีความพึงพอใจสูงหรือต่ำโดยใช้วิธีการทางสถิติ

สรุปว่าการวัดความพึงพอใจมีหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม ซึ่งการสอบถามเป็นวิธีที่นักวิจัยนิยมใช้มากที่สุด เครื่องมือในการสอบถามที่นิยมใช้ คือ แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ชุดคำถามมีตัวเลือก 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ทั้งนี้ นักวิจัยก็ต้องเลือกวิธีการวัดให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2540: 4-5) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีสอนความเข้าใจในการอ่าน 4 วิธี ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด อ่านแล้วตั้งคำถาม อ่านแล้วเขียนเรื่องย่อ และอ่านแล้วอภิปราย ตอบคำถามเป็นกลุ่ม ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนความเข้าใจในการอ่าน 4 วิธี ปรากฏผลดังนี้

2.1) นักเรียนที่เรียนความเข้าใจในการอ่านโดยวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัดมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2.2) นักเรียนที่เรียนความเข้าใจในการอ่านโดยวิธีอ่านแล้วตั้งคำถามมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนความเข้าใจในการอ่านทั้ง 4 วิธี สิ่งที่นักเรียนชอบมาก คือ บทเรียนสนุก เรียนสนุก ได้ฝึกคิดและได้ร่วมอภิปราย สามารถนำความรู้และคติสอนใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครูสอนดีและใจดี

สิวลี ลีศิริวัฒนกุล (2545: 77) ศึกษาผลของการสอนอ่านโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสามศรที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสามศรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เสาวภา กาญจนะ (2545: 61) เปรียบเทียบเจตคติและความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนพูดสองภาษาที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านกับบทอ่านทั่วไปในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านกับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้บทอ่านทั่วไปมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านกับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้บทอ่านทั่วไป มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรรณิกา แก้วปานกัน (2547: 68) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังความคิดกับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แผนผังความคิดมีความเข้าใจในการอ่านหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติมีความเข้าใจในการอ่านหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยพบว่ามี การใช้ทั้งทฤษฎี รูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอนรวมไปถึงการสร้างและพัฒนาสื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยให้แก่แก่นักเรียน ผลการวิจัยของแต่ละท่านนั้น ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยนวัตกรรมก็มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งเรียนด้วยวิธีแบบปกติเช่นกัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีสอนแบบร่วมมือร่วมใจ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC)

2.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิริวรรณ อินทร์พ่วง (2540: 62) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี กับ การเรียนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือครู และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนในด้านความร่วมมือระหว่างนักเรียนกับนักเรียนอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ส่วนความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

วิราพร เกื้อปัญญา (2541: 63) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมากที่สุดขณะที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี คือ รับผิดชอบงานของตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกน้อยที่สุด คือ ผลัดกันเป็นผู้นำ

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี ของนักเรียนกลุ่มทดลองในด้านความร่วมมือระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ด้านความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วย และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

4) ขนาดของผลกระทบ (Effect Size) ของการเรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ ซี ต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยเท่ากับ 1.03 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ซิกม่า)

ยุภาวดี ชันธูลา (2546: 74) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทย เจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม CIRC กับกลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูและสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม CIRC ผลการวิจัยพบว่า

1) หลังการทดลองนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม CIRC มีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) หลังการทดลองนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม CIRC มีคะแนนเจตคติต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นพมณี ขัดแก้ว (2547: 51) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีซี ไอ อาร์ ซี โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 ผลการวิจัยพบว่าได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 77.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รลิกา สายมณี (2547: 62) ศึกษาผลของวิธีการสอนแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี และประเภทของบทเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ไม่มีกิริยาร่วม (Interaction) ระหว่างวิธีสอนและประเภทของบทเรียน
- 2) นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบร่วมมือ โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- 3) นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนต่างประเภท คือ บทเรียนที่มีภาพประกอบและบทเรียนที่เป็นข้อความธรรมดา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี (2549: 73) ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคลองหวัะ (ทวิรัตน์ราษฎร์บำรุง) จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรภา จันทพัฒน์ (2550: 116-117) ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ CIRC ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ CIRC มีความเข้าใจในการอ่านหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สคันด์เลอร์ (Schundler, 1992 อ้างถึงใน ยุภาวดี ชันธูลา, 2546: 48) ศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) ต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน

สติเวนส์และสลาบิน (Stevens and Slavin, 1995 อ้างถึงใน ยุภาวดี ชันธูลา, 2546: 49) ศึกษาผลระยะยาวระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีดั้งเดิมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการอ่าน และภาษาศาสตร์ ผลการวิจัย

เมื่อระยะเวลา 1 ปี พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำศัพท์และการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบดั้งเดิม เมื่อผ่านระยะเวลา 2 ปี พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี (CIRC) มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำศัพท์ การอ่านจับใจความและการแสดงออกทางภาษาดีกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนแบบดั้งเดิม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่า ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์มี 3 แบบ ดังนี้

1) ผลการวิจัยแบบคะแนนทดสอบหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียน คือ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าก่อนเรียน ได้แก่ งานวิจัยของอรติกา สายมณี (2547) อมรรัตน์ ประทุมชาติภักดี (2549) และจิรภา จันทพัฒน์ (2550)

2) ผลการวิจัยแบบคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี แตกต่างจากหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหรือการสอนตามคู่มือครู คือ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหรือการสอนตามคู่มือครู ได้แก่ งานวิจัยของศิริวรรณ อินทร์พ่วง (2540) วิราพร เกื้อปัญญา (2541) ยุภาวดี ชันธุลา (2546) สตีเวนและสลาวิน (Stevens and Slavin, 1995 อ้างถึงใน ยุภาวดี ชันธุลา, 2546: 49)

3) ผลการวิจัยแบบคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ไม่แตกต่างจากหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหรือการสอนตามคู่มือครู ได้แก่ งานวิจัยของสคันด์เลอร์ (Schundler, 1992 อ้างถึงใน ยุภาวดี ชันธุลา, 2546: 48)

ส่วนผลการวิจัยด้านจิตใจ เช่น เจตคติ ความพึงพอใจ ความสนใจ ทักษะคติ ฯลฯ ผู้วิจัยพบว่าคะแนนด้านจิตใจหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี แตกต่างจากหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหรือการสอนตามคู่มือครู คือ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี นักเรียนมีคะแนนด้านจิตใจสูงกว่าหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหรือการสอนตามคู่มือครู ได้แก่ งานวิจัยของศิริวรรณ อินทร์พ่วง (2540) วิราพร เกื้อปัญญา (2541) เสาวภา กาญจนะ (2545) และยุภาวดี ชันธุลา (2546)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี มักจะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนปกติทั่วไป แต่มีงานวิจัยของอรติกา สายมณี (2547) ที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ